

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo je enkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Smolka.

V Ljubljani, 20. marca.

Predsednik poslanski zbornici dr. Fran Smolka se je odpovedal mandatu in se s tem umaknil s torišča javnega delovanja v zatišje privatnega življenja.

Čas je tirjal svoj tribut! Odstopil je tudi zadnji nositelj tradicij Kromeriškega državnega zbora, predstavitelj demokratizma, kakor se je razvil sredi našega veka, historično-zanimljivo lice — Smolka.

Smolka se je rodil dné 5. novembra l. 1810 v Kaluži, v okraju stryjskem, kjer mu je oče služboval kot uradnik. Za časa njegove mladosti uzbujalo se je v Poljaki novorojeno življenje in poljski emigranti delali so velike priprave za obnovo poljske države na demokratični podlagi. Smolka se je z vso energijo oklenil tega gibanja in si pridobil v narodni stranki velik ugled, posebnost ko se je l. 1840. nastanil v Lvovu kot odvetnik.

V narodnih krogih, hotečih obnoviti poljsko slavo, zastopal je Smolka idejo, da je z vso silo delati na to, da se masa naroda pripravi za revolucijo in lotil se je tega nevarnega in težavnega posla s tako uztrajnostjo in odločnostjo, da je v kratkem postal jeden najuplivišjih in najpopularnejših narodnih prvoborilcev. Vlada je skrbno pazila na vse gibanje galiških Poljakov, zasledila spletajočo se narodno organizacijo in zaprla l. 1841 Smolko in celo vrsto njegovih somišljenikov in sotrudnikov. Štiri leta prebil je Smolka v preiskovalnem zaporu, dokler se ni l. 1845 razglasila sodba. Sodišče obsodilo je Smolko radi veleizdaje na smrt; ta sodba se valed izdane amnestije ni izvršila, Smolka je bil celó iz zapora izpuščen, a izgubil je doktorsko dostojanstvo in pravico, izvrševati advokaturu, ter se je moral za obstanek težko boriti. Od tega časa, pa do l. 1848. ni stopil v javnost; to leto poslan je bil na slovanski shod v Prago, a ker mu ni prijal smer slovanski politiki, določen na tem shodu, zapustil je Prago in se obrnil na Dunaj, kjer je dobil vest, da je bil v Lubačovu voljen poslancem za Danajski državni zbor. V državnem zboru stekel

si je za malo dni toliko upliva in toliko simpatij, da je bil voljen v komisijo za ureditev ustave in v nje pododsek. Smolka deloval je v državnem zboru za svobodomiseln, demokratični princip in imponiral ministru Bachu tako, da mu je ta ponudil mesto predsednika apelacijskemu sodišču v Lvovu, a Smolka je ponudbo odklonil. Za časa oktoberskih homatij bil je Smolka večkrat v največji nevarnosti, zlasti ko je branil ministra Latoura, katerega mu je razjarjeno ljudstvo iztrgalo iz rok. Po Strobachovem odstopu je bil voljen predsednikom državnega zbora ter ostal na tem mestu na Dunaji in v Kromerizu, dokler ni bil drž. zbor razpuščen.

Smolka se je tedaj vrnil v Lvov in šele leta 1860. stopil zopet v politično življenje, ko je bil voljen deželnim poslancem gališkim in državnim poslancem. Poljskega ustanka l. 1863. se ni udeležil, ker ni veroval v njega uspeh, a poljski revolucijonarni tribunal ga je obsodil radi tega na smrt, valed česar se je odpovedal poslanstvu, ter je zopet prevzel šele l. 1865.

Od tedaj, oziroma od l. 1868. bil je Smolka ves čas član državnega zbora, in sicer ne več svobodomiseln, ampak bolj konservativen, navidezno demokratičen politik. L. 1879. voljen je bil podpredsednikom poslanski zbornici, dné 14. marca 1881 pa predsednikom.

Kot predsednik je bil Smolka ljubezniv, postrežljiv, dobrohoten in popusten, a ker je uvidel, da sodi na to mesto mlajša moč, umaknil se je sam. V poslanskih krogih stekel si je toliko simpatij, da ga bode zbornica ohranila vedno v najboljšem spominu in da mu vsi krogi brez razločka iskreno želé, naj bi še dolgo vrsto let užival zasluženi pokoj.

Državni zbor.

Na Dunaji, 18. marca.

Govorica, da bo razprava o finančnem zakonu posebnega političnega pomena, morda celo začetek nove parlamentarne situacije, se ni obistinila. Iz začetka se je pač nekaj takega pripravljalo, a v zadnji uri dali so vsi odlični in odločni voditelji izbrisati

svoja imena iz zapisnika govornikov. Kakšne zakulisne dogodbe so na to uplivalo, še ni znano.

Začetkom seje rešila je zbornica nekatere nujne predloge, potem pa nadaljevala debato o finančnem zakonu.

Posl. Biankini dokazuje, da je sedanji politični sistem tako nesrečen, da propada vsled njega gospodarsko in politično življenje. Zidovi naše državne zgradbe so nevarno razpokani, a Hrvatom se ježe lasje, ko čujejo, da je poganjanje za češko državno pravo odkrita veleizdaja. Govornik pojasnjuje pravno veljavnost hrvatskega državnega prava in naglašá, da tirjajo Hrvati na podlagi tega prava integriteto in samostalnost svce domovine v okviru habsburške monarhije ter da se ne bodo nikdar odrekli tej tirjatvi. Hrvatsko-ogerska unija ni bila po pravu nikdar kaj drugega, kakor personalna unija, vse druge pravice si je Ogerska usurpirala s krivico in silo. Hrvatska ni bila glasom zgodovine nikdar Ogerski podrejena. Leta 1848 rešili so dinastijo Hrvati in ubranili Dunaj pred Madjari, zahvale pa za to niso dobili nobene. Hrvatski narod pošilja svoje zastopnike v to zbornico, a ti se tukaj ne čutijo domačini.

Finančni minister dr. Steinbach reasumira splošno sodbo o finančnem položaju in konstatira, da so se razmere izdatno zboljšale. Ravnesje v drž. gospodarstvu je že več let utrjeno. Nove tirjatve do davkoplačevalcev se snujejo vedno iz novih potrebščin, in gospodarstvo, kateremu je za to, da obrani ravnesje mej dohodki in troški, mora takoj iskati pokritja za večje izdaje. To načelo solidnega gospodarstva je se posebno upoštevati pri investicijskih izdatkih, ker so prav ti najnavadnejši uzrok, da nastane v državnem gospodarstvu — deficit. Pri nas se vedno povdarja, da so državne blagajnice polne. Finančna uprava je to dosegla le z velikimi težavami, te prihranke, ako jih je smeti tako imenovati, pa potrebuje nujno za izvršitev valutne reforme, kajti če je država podjetnik, potrebuje nujno za izvršitev valutne reforme, kajti če je država podjetnik, potrebuje tudi zadostnih prometnih sredstev. Glede pasivnosti in aktivnosti posamičnih kronovin se

LISTEK.

Vida.

Lépa Vida je pri morju stála,
Tam na brodu si peljnice prála,
Črn zamórc po sivem morju pride,
Barko vstavi, vpraša lepe Víde:
„Zakaj, Vida! nisi tak' rudéča?
Tak rudéča nisi, tak' cvetéča,
Kakor si ti prve léta bila?“

Vida lépa je odgovórla:
„Kak' bi b'la rudéča in cvetéča,
Ker zadéla méne je nesréča!
Oh! domá bolao je méje déte,
Poslušála sem neúmne svéte!
Omožla sem sé, starca vzéla;
Malokdáj sem s'rotica veséla. —
Bolno déte cel dan prejokuje,
Célo dolgo noč mož prekašljuje!“

Črn zamórc ji réče ino pravi:
„Če domá jim dobro ni, žrjaví
Se čez mórje vzdignejo; ti z máno
Pojdi srčno si ozdravit ráno. —
Kaj ti právim, po té, Vida zala!
Je kraljica špánjska me poslála,

Ji dojiti mládega kraljícá,
Sinka njen'ga, mlad'ga cesaričá.
Ga dofla bóš ino zibála,
Pest'vala, mu postljo postiljála,
Da zaspí, mu lépe pésmi péla;
Huj'ga déla tam ne bóš iméla.“

V barko lépa Vida je stopila;
Al' ko sta od kraja odtegníta,
Ko je barka zé po morju tékla,
Se zjókala Vida je in rekla:
„Oh! sirota vbóga kaj sem strila!
Oh! komú sem jaz domá pustila,
Déte svóje, sinka neboglen'ga,
Moža svóiga, z létmi obložé'ga.“

Ko pretékle so b'le tri nedélje,
Jo h kraljici črn zamórc pripelje. —
Zgódej lépa Vida je vstajála
Tam pri oknu solnca je čakála,
Potolážit žalost nezrečéno.
Poprašála solnce je ruméno:
„Solnce! žarki solnca! vi povéte,
Kaj mój sinek déla, bolno déte?“
„Kaj bi détal zdaj tvoj sinek máli!
Včéraj svéto réveci so držáli;
In tvój stari móž je šel od hiše,
Se po morju vózi, tébe íše,

Tébe íše, in se gróžno jóka,
Od britkósti njému srce póka.“
Ko na véter pride luna bléda,
Lépa Vida spét pri oknu gléda,
De b' si srčno žalost ohladíta,
Blédo luno je ogovoríla:
„Luna! žarki lune! vi povéte,
Kaj mój sinek déla, bolno déte? —

„Kaj bo détal zdaj tvój sinek máli!
Dan's so vbógo s'róto pokopáli,
Ino oča tvój je šel od hiše,
Se po mórju vózi, tébe íše,
Tébe íše, se po tébi jóka,
Od britkósti njému srce póka.“

Vida lépa se zjókala húje,
K nji kraljica pride, jo sprašuje:
„Kaj se tébi, Vida! je zgodílo,
De tak' silno jókaš in tak' mílo?“
Je kraljici rekla Vida zála:
„Kak' bi s'rota vbóga ne jókála!
Ko pri oknu zláto sem posódo
Pomivála, mi je pádla v vódo,
Je iz okna pádla mi visóč'ga
Kup'ca zláta v dno morjá globóč'ga.“
Jo toláži, réče ji kraljica:
„Jénjaj jókat in móčiti líca!

vati Čitalnice (ognjišča rusofilstva), katere zjutraj v družbi dotičnih maločastnih profesorjev zapuščajo vsi pijani in z rusko trobojnico???? Da posebno podkrepi svoje obrekljivo vprašanje, pristavil je židovski organ 4 vprašaje na konci notice. Za trdno se nadejamo, da dotičniki ne bodo molče prenašali teh podlostij in energično postopali nasproti toliki nesramnosti. Čas bi bil, da se ustavi tako časnikarsko rokovnjaštvo.

Razne vesti.

* (Papež proti igri.) Kakor poročajo nekateri listi, namerava papež vsled mnogih peticij iz Avstrije, Nemčije in Švice sklicati mejnarodno konferenco, ki bi pretresavala, kako bi se dala odpraviti igralnica v Monte Carlu v Monacu.

* (Uro pogoltnil.) V neki francoski zdravilnici za umobolne bil je 37letni bolnik, katerega je smela obiskati soproga. Necega dne hotela je oditi, ko je minul za obisk določen čas. Umobolnega pa je to silno razburilo, ker je mislil, da mu je nezvesta in ga hoče zapustiti prej nego je minul določen čas. Da ga preveri o istini, pokaže mu soproga svojo uro. Umobolni pa zgrabi uro, jo odtrga z verižice ter jo pogoltnil. Zdravniki so takoj odredili vse potrebno, da preprečijo zle posledice tega blaznega čina. Še le čez 16 dni prišla je ura zopet na dan. Bila je srebrna in merila 6 cm. v premeru, ter skoro 1 cm. debela.

* (Milionar petkratni morilec.) V Carigradu umoril je armenski trgovec in milijonar Hadji Hussein iz ljubosumnosti svojo ženo, prebodivši jo štirikrat z nožem. Umoril je dalje še štiri osebe, ki so pribitele na pomoč, namreč sestro njeno in nje moža, jednega slugo in pozvanega redarja.

* (Številka 13.) V mestnem zastopu v Frankfurtu ob M. uprašal je neki mestni svetnik, kako je to, da v mnogih ulicah v Frankfurtu ni št. 13, oziroma da je ta številka zginila, ko so se nove številke napisavale. Odgovorilo se mu je, da se je to zgodilo vsled prošnje mnogih hišnih gospodarjev, ki so trdili, da bi vsled te številke, ki velja kot nesrečna, njih hiše zgubile na vrednosti. To je zbudilo veliko veselost, še bolj pa to, da je magistrat ugajal takim prošnjam. Jednak običaj nahaja se baje tudi v Parizu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Krk 19. marca. Škof Teretič danes umrl.

Praga 20. marca. Zidarski pomočniki začeli danes splošen štrajk.

Rim 19. marca. Državni svet zavrgel vladno prošnjo, da bodi dovoljeno disciplinarno postopanje zoper državnega svetnika Bonghija radi nekaterih objavljenih člankov.

Pariz 19. marca. Zbornica dovolila z veliko večino 20.000 frankov za pogreb Julesa Ferryja.

Bruselj 20. marca. Osrednji odbor belgijskih delavcev sklenil v včerajšnji seji, da je takoj začeti splošen štrajk, ako bi ne obveljalo splošno volilsko pravo.

Berolin 20. marca. „Bundu“ se brzojavlja iz Rima, da je ondotna policija dobila obvestilo, da nameravajo nemški anarhisti izkoristiti potovanje cesarja Viljema v Rim za atentat. Nekateri nemški anarhisti so še prišli v Rim in se dogovarjajo z italijanskimi somišljeniki. Nemški poslanik v Rimu grof Solms zahteval od nemške vlade, naj pride v Rim načelnik politične policije Berolinske Mandero.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Umrli so v Ljubljani:

18. marca: Neža Mulhar, zasobnica, 79 let, Kladezne ulice št. 4, apoplexia cerebri. — Franc Hribar, škostavčev sin, 2 m-seca, Konjušne ulice št. 2, influenza. — Ivana Dežman, gostilničarjeva vdova, 86 let, Gradišče št. 11, m-rasmus. — Rajmund Duh, črevljarjev sin, 20 mesecev, Stari trg št. 11, jetika.

19. marca: Sofija grofinja Auersperg, deželnega predsednika vdova, 57 let in 8 mesecev, Pred Škofijo št. 7, oslabiljenje.

V deželni bolnici:

17. marca: Rozalija Feigel, delavka, 39 let, srčna hiba. — Jožet Štefe, kajzar, 42 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
18. marca	7. zjutraj	730.0 mm.	2.2° C	sl. vzh.	obl.	
	2. popol.	730.8 mm.	6.2° C	m. vzh. d. jas.		0.00 mm.
	9. zvečer	731.2 mm.	1.6° C	sl. vzh. d. jas.		
19. marca	7. zjutraj	734.4 mm.	0.0° C	sl. vzh.	jasno	
	2. popol.	734.5 mm.	5.6° C	m. sev. d. jas.		0.00 mm.
	9. zvečer	738.4 mm.	0.8° C	sl. sev.	jasno	

Srednja temperatura 33° in 2.1°, za 0.3° in 1.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 20 marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	glđ. 98.90	glđ. 98.80
Srebrna renta	98.70	98.70
Zlata renta	117.10	117.10
4% kronska renta	96.95	96.90
Akcije narodne banke	989.—	988.—
Kreditne akcije	350.50	349.65
London	121.15	121.20
Srebro	—	—
Napol.	9.64	9.63 1/2
C. kr. cekini	5.72	5.73
Nemške marke	59.30	59.32 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 glđ.	147 glđ. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	197
Ogerska zlata renta 4%	115	75
Ogerska papirna renta 5%	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 glđ.	129
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25
Kreditne srečke	100 glđ.	198
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avst. banke	200	157
Tramway-društ. velj. 170 glđ. a. v.	250	—

Prodajalka

dobro izučena v prodajalnici z mešanim blagom, vzprejme se pri **J. Modic-u** v Novi vasi pri Rakeku. — Več se izve pri dotičniku. (294—1)

Doslej brezprimerno!

Ilustrovaná

svetovna zgodovina za ljudstvo

z osobitim ozrirom na kulturni razvoj od **J. G. Vogt-a**.

(Illustrirte Weltgeschichte für das Volk mit besonderer Berücksichtigung der Kulturentwicklung. Dargestellt von J. G. Vogt.)

140 tedenskih sešitkov po **6 krajcarjev**.

Dalje: (293—1)

Faulmann:

Im Reiche des Geistes.

Ilustrovaná zgodovina znanostij v 30 sešitkih po **30 kr.**

J. GIONTINI

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoludne osebni vlak na Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Eger, Francove vare, Prago, Karlove vare, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždanj, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linc, Ischlja, Ljubna, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontablja, Trbiža.
Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontablja, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 10 " popoldne v Kamnik.
" 7. " 00 " zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoludne iz Kamnika.
" 6. " 20 " zvečer iz Kamnika.

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute naprej. (12—60)

Izprehodne palice

v največji izbiri po prav nizkih cenah, kakor tudi rezbarske izdelke in pletenine

priporoča

Kočevska domača obrt

F. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg. (282—3)

Konkurzna imovina (masa) tvrdke Riessberger & Co.

na Vranskem pri Celji

preda popolno poslovno pohišje v cenilni vrednosti kakih 3000 glđ. posamično ali pa vse povprek, dalje vozove in konje, mej njimi skoro nov „landauer“ v cenilni vrednosti 500 glđ. proti takojšnjemu gotovemu plačilu.

Na dotična vprašanja odgovarjata gosp. notar Svetina in gosp. komercialni svetovalec Riessberger na Vranskem. (285—2)

Ustanovljeno leta 1858.

Anton Maček

tovarna slamnikov

v Domžalah pri Ljubljani

priporoča vsakovrstne (252—10)

slamnike

iz domače in tuje slame in prevzema

popravila po najnižji ceni.

Aviso.

Opozarja se na razglas v številki 58 „Slovenskega Naroda“ z dné 11. marca 1893 zaradi

zagotovljenja zakupne oddajatve, oziroma dobave drv

v postajah Celovec s Št. Petrom za čas od 1. septembra 1893 do konca avgusta 1894.

Natančnejši pogoji se lahko pregledajo pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Celovci do dné 23. marca t. l. mej 10. in 12. uro dopoludne. (270—2)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, I., Giselastrasse i Pešta, Franz-Josefsplatz št. 1, v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1891 frank. 117,550.797—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 30. junija 1891 " 20,725.259—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) " 249,311.449—
V poslednji dvanajstmesečni poslovalni periodi uložilo se je pri društvu za " 61,372.000—
novih ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah " 1,728,184.555—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Guidu Zeschko-tu. (209—2)

rejo čakati in bodo tudi na Moravi in v Šleski dobili svoje pravice. Čehi želé miru, a ne parcijelnega, da bi bili izključeni Morava in Šleska. Vlada ni taka, da bi mogla posredovati med narodi, ker jej sprava sploh ni mari, sicer pa ni moči verjeti niti Nemcem niti vladi, dokler ne ugodé češkim nepolitičnim tirjavam.

Posl. dr. Plener obžaluje, da je v debati o finančnem zakonu tako malo govora o finančnih rečeh. Govornik se bavi z regulacijo valute in z drugimi finančnimi vprašanji ter pravi, da parlament o političnih rečeh vedno le splošno in le malokdaj konkretno razpravlja. Tudi konkretnega predloga o češkem državnem pravu ni moči dobiti; Čehi sami niso jedini niti v tem oziru. Češko državno pravo se ogerskemu ne more primerjati. Za splošno volilsko pravico avstrijsko prebivalstvo še ni zrelo in prej o tej stvari ni govoriti, dokler niso končane narodnostne borbe. Na jesen bo vlada predlagala, naj se voli odsek, kateri naj reši jezikovno vprašanje. Konfesijske šole si večina prebivalstva ne želi, sicer pa ni res, da se v državni šoli vzgaja socijalna demokracija. Socijalisti se ravno v konfesijskih šolah najbolj razvijajo, kakor je videti na Nemškem.

Pri dejanskih popravkih nastal je mej Kronawetrom, Luegerjem, Wrabzem in Schneiderjem velikanski škandal. Toliko, da se gospodje niso stepli.

Zbornica vzprejela je na to finančni zakon.

Posl. dr. Ferjančič in tovariši interpelirajo vlado radi veksacij, katerim je na Koroškem izpostavljen slovensko prebivalstvo; — posl. dr. Gessmann in tovariši interpelirajo vlado radi dogodkov pri občinskih volitvah v Ločniku na Goriškem.

Prihodnja seja jutri.

Vitez Schwarz pred državnim zborom.

V poslanske zbornice 224. seji stavili so poslanci Spinčič, dr. Laginja in tovariši nastopno **interpelacijo**:

Friderik vitez Schwarz se je kot okrajni glavar v Postojini „spozabil do javnih žaljenj, psoval slovenske voditelje sploh in grdil tudi druge osebe,“ ter bil od kazenskega sodnika obsojen na glôbo oziroma na zapor (Dr. Ferjančič v poslanski zbornici 305. seja X. sesije dné 11. marca 1889 pri razpravi o državnem proračunu, ministerstvo notranjih rečij) ter v interesu miru in reda bil iz Postojice premeščen.

Na novem svojem mestu v Novem Mestu se ni tolje vdel. V nekem dopisu iz Novega Mesta z dne 19. septembra 1891. v časniku „Slovenski Narod“ z dné 22. septembra 1891. je citati doslovno:

„Gosp. vitez Schwarz je c. kr. okr. glavar, ali nekaterniki, sodeč ga po njega dejanjih, sumijo, da ne ve, kaj da dela. Ako je pa političen uradnik duševno tolan, ako dejanja njegova jasno kažejo, da si ni v svesti svojega počenjanja — kajti tega vender ne mislimo, da bi vitez Schwarz vedel,

svoj pičlo odmerjeni prosti čas uporabljal v to, da je proučeval razna dela klasiških mojstrov in sam se skušal v kompoziciji. Ali to mu ni bilo tako lahko; primanjkovalo mu je takorekó vsega: klavirja ni imel niti svojega niti izposojenega in tudi za nakup najpotrebnejših knjig in muzikalij ni imel potrebnega denarja. Le nekaj prijateljev je našel — med njimi Bendla, ki je pozneje tako zaslovel — s katerih pomočjo je vsaj deloma zmagoval stavljene mu zapreke: klavir je sviral na njihovih domih, knjige in muzikalije pa si je od njih izposojeval. In komponoval je v tej prvi dobi svojega delovanja cele skladanice partitur, toda le — za svojo miznico: da bi kedaj slišal svoje skladbe, ali da bi se mu celó natisnile in nagradile — te nade ni imel; komponoval je le, da uteši svoj delaželjni duh. Mnogo izmej tega je pozneje izdal, mnogo pa tudi — sežgal. Še le imenovanega leta 1873. je prvič javno nastopil z veliko domorodno „himno“ na Hálekovo pesen: „Dediči Bele gore“. Vzprejela se je z nepopisnim oduševljenjem in Dvořáku je bilo odslej večkrat moči pokazati se javnosti. Že prihodnjega leta 1874. se je proizvajala prva njegova opera: „Kralj in oglar“. Prvotna opera tega imena se ni mogla izvesti, ker so se pri skušnjah pokazale nepremagljive težkoče. Skladatelj napravi na to v treh mesecih na isti libreto do cela novo godbo, in opera je slavno uspela.

kako protizakonito postopa on, ki ima izvršitev zakonov ščititi in nadzorovati — potem nastane vprašanje, so li Novomeščani dolžni prenašati mirno in udano vse to, kar se rodi v možganih gosp. viteza Schwarza?“

Potem dalje: „Veslavno vlado Kranjsko pa udano in nujno prosimo, da se pobriga za duševno stanje tega okr. glavarja ter ga, če drugače ne gre, vzame k sebi v Ljubljano, makari za svetovalca, samo da pridemo do miru in pokoja. Ako bi slavna vlada vedela, kako za malo šteje ljudstvo tega okr. glavarja, kako ga miluje, — ne trenutka več bi ga ne pustila reprezentovati državno upravo.“

In konečno: „Nihče ni razpoložen za šalo, le naš vitez napravi vsak mesec kak „špas“. Ne jezimo se več — ampak smejmo se, ker druge pomoči menda ni! Veslavno vlado na Turjaškem trgu Ljubljanskem bi pa moralo venderle ženirati ravnanje ne zastopnika viteza Schwarza.“

Dr. Poznik se je odpovedal dostojanstvu župana Novemu Mestu zaradi oudotnih razmer. (Telegram v „Slov. Narodu“ z dné 6. oktobra 1891.)

Okrajni glavar Krški vodil je preiskavo radi nekkih dogodkov, v katere je bil zapleten okrajni glavar vitez Schwarz. („Slovenski Narod“ z dné 8. oktobra 1891.)

Glasom istega „Slovenskega Naroda“ (z dné 13. oktobra 1891.) obsojen je bil okrajni glavar vitez Schwarz radi prestopka zoper telesno varnost na 30 gld. glôbe; okrožno sodišče je dotično sodbo potrdilo, a obsojenčeva prošnja na generalno prokuraturo na Dunaji, naj se dvigne pritožba pred kasacijskim sodiščem, je bila zavrnena.

Dné 14. oktobra 1891. bili so slovenski poslanci Šuklje, Klun in Povše pri Njega ekselenci gospodu grofu Taaffeju, da se pritožijo zoper Novomeškega okrajnega glavarja in tirjajo njegovo odstranitev. (Telegram v „Slovenskem Narodu“ z dne 14. oktobra 1891.)

Potem, ko je občinska deputacija (podžupan Perko in jeden občinski svetnik) bila dne 15. oktobra 1891. pri deželnem predsedniku in mu pojasnila protizakonito počenjanje okrajnega glavarja Schwarza („Slovenski Narod“ z dné 16. oktobra 1891.); potem, ko so bili tega okr. glavarja ekscesi popisani v nekaterih javnih listih (n. pr. v „Slovenskem Narodu“ z dné 7. novembra 1891. in „Agrar Tagblattu“ z dné 17. novembra 1891.) in je on začel pri prebivalstvu Novomeškem zbirati podpise za zaupnico („Slovenski narod“ z dné 19. oktobra 1891.), se je župan Novomeški, Perko, slovenskim poslancem telegrafično zahvalil za moško besedo, izrečeno na pravem mestu („Slovenski Narod“ z dné 21. novembra 1891.)

Konečno je bil Novomeški okrajni glavar vitez Schwarz vender odpravljen s tega kraja in premeščen kot okrajni glavar v Pazin v Istri. („Slovenski Narod“ z dné 10. decembra 1891.)

Čudno! Mož, katerega je bilo v interesu miru in reda dvakrat prestaviti, poslan je bil v deželo, gledé katere se je zadnji čas toliko govorilo o nemirih in rastoči razburjenosti prebivalstva, in sicer

Ali Dvořák je bil še vedno komaj najožjim rojakom nekoliko poznan. Zdaj se dogodi leta 1875. znamenit preobrat. Ministerstvo za uk in bogočastje mu podeli znatno državno ustanovo na več let in mu omogoči s tem, da se izključno posveti kompoziciji. A ne samo to: prošnji za ustanovo pridejane skladbe so prišle v roke slavnemu muziku Brahmsu in imenitnima kritikoma Ehlertu in Hanslicku. Ti so spoznali izredno nadarjenost skladateljevo, opozorili javnost na nadebudni talent, in — Dvořáku je bilo pomagano za vselej. Zakaj več pri njem ni trebalo, nego da je muzikalški svet zvedel o njegovi eksistenci: za vse drugo je skrbel njegov veliki genij, je skrbel pomladnotila tvornost njegova. Že leta 1877. ga pozove Simrock, naj spiše za njegovo založništvo ciklus „slovanskih plesov“. Dvořák veselo vzprejme ponudbo, in tako je nastal leta 1878. umotvor, ki je po bliskovo nesel mojstrovno ime po vsem muzikalškem svetu. Zdaj je bilo možao objavljati tudi starejše skladbe. Rešen materijalnih skrbi posveti se Dvořák popolnoma kompoziciji, in ker ga je poveličevala zavest, da ne piše sedaj več za svojo miznico, ampak za milijone glasboljubnih ljudij, izsiral je njegov v delu ujačeni genij s čudovito plodnostjo vedno novih in novih zakladov pred strmeči svet: hkrati se je zaznalo po vsem svetu, da je v Dvořáku skladatelj prav po božji milosti. O nadaljnem življenji je le malo povedati. Da

v okraj, kjer je že nekaj let vladal mir in red — kakor da pristojnim krogom ta mir in red ni bil po volji!

Potem, ko je vitez Schwarz nekaj mesecev v Pazinu posloval, ni bilo tam ne miru ne reda več. Zauu se izza mladostnih let s privrženci italijanske stranke, ni se mogel ubraniti njihovega upliva; smotri in delovanje te stranke zoper hrvatske prebivalce Istre je pač že zadostno znano.

Sprl se je s hrvatskimi župani, s hrvatskimi duhovniki in z drugimi Hrvati, celó z uradniki, ako mu ti niso hoteli sekundirati pri njegovem počenjanju. Zoper njegovo poslovanje uloženih je bilo že več pritožeb in rekurzov pri namestništvu in pri nekaterih ministerstvih; storili so to župniki, sosebao pa občinski načelniki. Doselej so bili ti za svoje požrtvovalno, zakonito in redno delovanje samo pohvaljeni; tudi sedaj še delujejo požrtvovalno, zakonito in redno za blagor dotičnega prebivalstva, a dosežejo le malo ali celo nič, ker jih oblastva samo diskreditirajo in motijo v delovanju. Javno mnenje o okrajnem glavarju je tako, kakor je bilo o svojem času v Novem Mestu; položaj je še hušji, ker misli mož, da se sme zanašati na visoko protekcijo.

Iz patrijotičnega bralnega društva „Austria“ v Pazinu, kjer se že deset let zbirajo većinoma samo uradniki (zadnji predsednik je bil grof Welkenstein, političen uradnik), je izstopil in pristopil italijanski „Kazini“, kjer c. kr. uradniki po pravilih nimajo pasivnega volilskega prava ali ga vsaj pred kratkim še niso imeli. Nekateri uradniki so se že ravnali po tem vzgledu, tistim pa, ki tega nečejo storiti, ni okrajni glavar naklonjen. Hotel je na vsak način pogubiti „Austrijo“ in je ta smoter tudi že dosegel; vzlic temu je bil toli drzen, da je očital županu in deželnega glavarja namestniku, advokatu dr. Dukiču, nelojalnost.

Postopanje okrajnega glavarja viteza Schwarza proti učiteljem, šolam in šolam za silo je znano že iz govora podpisanega poslanca Spinčiča z dné 4. februarja t. l. in postopanje o demonstracijah dné 28. avgusta 1892. iz interpelacije istega poslanca z dné 3. februarja 1893. — Omenjeno še bodi, da se je vršila dotična sodna obravnava dné 2. in 3. marca t. l., da so se pri tej obravnavi čitala povsem neresnična, povsem strankarska od okrajnega glavarstva Pazinskega izdana poročila, po katerih ne gre nikake vere povsem poštenim, neomadeževanim Hrvatom, poklicanim za pričó, Italijani pa, ki so se udeležili demonstracij in bili pri tej obravnavi obsojeni, so se popisali kot uzorni možje.

O priliki dotične, koncem oktobra l. 1892. pred c. kr. okr. glavarstvom vršivše se policijske obravnave je c. kr. okr. glavar izrecno izjavil, da se vrši ta obravnava le vsled županove pritožbe na višje oblastvo. Razni italijanski listi, mej njimi od deželnega odbora subvencionirana L'Istria, so že takrat župana in namestnika deželnega glavarja dra. Dukiča grdili in mu pretili, da ga bodo toliko časa šikanirali, dokler ne zapusti občine. Sedaj, po končani sodni obravnavi se nadaljujejo te šikane in grožnje.

je postal profesor na Praškem konservatoriji, da ga je modroslovna fakulteta imenovala častnim doktorjem, da biva zdaj za nekaj let v Novem Yorku kot ravnatelj tamošnjega konservatorija, to je vse dovolj znano. Le nekaj naj se še izrečno povdarja, da je namreč prvo občé in neomejeno svetovno priznanje dosegel v Angležih, in sicer baš s svojo „Stabat Mater“, ko se je leta 1883. v Londonu prvič proizvajala.

Dvořákova plodovitost je tolika, da nosi njegovo najnovejše tiskano delo že številko 92. Znamenitejša dela so po skupinah razdeljena ta. I. Orkestralna dela: a) šest simfonij, B, Es, D op. 60, Dm op. 70, F op. 76, G op. 88; b) overture: „K Tylu“ op. 62, „Husitska“ op. 67, „Polletna noč“, „Tragiška“ in „Konzertna overtura“; c) druge orkestralne skladbe: „Suita“ (D) op. 39, „Slovanske rapsodije“ op. 45, „Slovanski plesi“ op. 46 in 72, „Legende“ op. 59, „Simfoniške varijacije“ op. 78. — II. Komorne skladbe: Klavirski trio op. 21, 26, 65, serenada za godala op. 22, serenada za pihala op. 44; kvarteti op. 23, 34, 51, 61, 80, 81, 87; notturno op. 40; sekstet op. 48; kvintet op. 77. — III. Klavirske skladbe so mnogoštevilne, mej njimi najbolj znane: „Dumka“ op. 12 in 35, „Klavirski koncert“ op. 33, „Iz Šumave“ op. 68; valčki in mazurke. — IV. Opere: „Kralj a uhlj“, „Šelma sedlak“, „Dimitrij“, „Jakc-

je tudi marsikaj govorilo, a dotični računi niso bili pravilni. Valuta je postala samostalnejša, ker so že odpravljeni nekateri aleatorični momenti. Vrednost našega denarja je odvisna od trgovinske bilance, ta pa lani ni bila dobra, kakor se je videlo pri kursih. Veseli smo biti, da naša valuta ni več odvisna od vedno premenljajoče se cene srebra, sicer pa je treba počakati, kako se bodo razmere razvile, kajti preračunati se to ne dá.

Posl. Teliawski povdarja, da so se od l. 1868. letni troški pomnožili za 11 milijonov goldinarjev, dohodki pa za 13 milijonov. Davčna moč prebivalstva se ni večjim plačilom primerno pomnožila, nižji sloji celo izdatno obožali, ker imajo večja bremena nositi, kakor v drugih, kulturno in gospodarsko naprednejših državah. Gališka je jako težko obremenjena; ako so v tej deželi davčni zastanki veliki, je tega krivo siromaštvo prebivalcev, ki davkov ne morejo plačevati. V narodnostnem oziru se je od l. 1890 marsikaj storilo za Maloruse, a storiti je še mnogo, predno preneha dolgoletna borba.

Posl. dr. Začek sodi, da je po zadnjih zmerih govornih dra. Plenerja in dra. Russa zavlada splošna negotovost na polju „narodnega porazumljenja“ in te ni odpravil niti včerajšnji govor Scharschmidov. Scharschmid je rekel, da je izključena vsaka diskusija o češkem državnem pravu. Ako je to zanj načelo, potem je to nepremostljiva ovira vsakemu porazumljenju. Čehi niso nikdar zahtevali samostalne slovanske države sredi Evrope, jedino, kar tirjajo, je primerna samouprava, to pa je mōči doseči, ne da bi se oškodila državna celokupnost in jedinstvo. Prej ali slej se bodo tudi nemški liberalci ogreli za to misel. Čehi, Poljaki in Malorusi se bore za svojo eksistenco in zato je obžalovati, da je vlada jela Nemcem v korist popuščati od svoje naloge, porazumeti in spraviti posamezne narode. Za državo bi bila velika nesreča, da čakamo z uredbo notranjih razmer do kritičnega trenutka.

Posl. Zallinger zavrača trditev, da je bila inkvizicija cerkvena institucija in da je cerkev odgovorna za grozovitosti, katere je zakrivila inkvizicija. Klerikalni poslanci se drže neomahljivo svojega krščansko-konservativnega programa in ne bodo premenili svojega stališča, ker prisega, storjena pred krstnim kamnom gre nad vse druge prisega.

Posl. dr. Lueger konstatira, da finančnega ministra ni več v zbornici, čeprav debata še ni končana. Najbrž je pogledal v zapisnik govornikov in videvši da so upisani Začek, Zallinger in dr. Lueger si je mislil: Začek bo govoril o Čehih, Zallinger o verski šoli, Lueger pa o židih. Potem je izginil iz zbornice. Češko vprašanje je že dolgočasno. Govornik izjavlja, da njegova stranka zato več ne vleče na površje židovskega vprašanja, da bi vzela izgovor liberalcem, trdečim, da radi tega ni mōči uspešno delovati v parlamentu. Sedaj pa liberalci ne dajo židom miru in sicer iz ljubezni do velekapitala in z ozirom na bližajoče se občinske volitve na Dunaji. Govornik se izreka za neodvisnost katoliške cerkve, graja Schmerlingov volilski red in razmere

na Ogerskem. Velika večina židov neče delati, ampak samo tožiti in krošnjari, s tistimi pa, ki se upirajo tej korupciji, ravnajo tako, kakor so nizozemski židje ravnali s Spinozo. Mi hočemo tiskovno svobodo, društveno in zborovalno prostost in — vsaj jaz — splošno volilsko pravo. Liberalci nečejo tega nič, ampak zlorablajo svojo moč bolj brezobzirno, kakor nekdanja inkvizicija. Ta je svoje sovražnike požigala; to je bilo vsaj hitro končano, liberalci pa uničujejo svojim nasprotnikom eksistenco. Govornik očita levici, koliko škode je prouročila državi in da je sedaj po 12letni opoziciji šla v Taaffeov tabor, ter izreka željo, da bi Bog resil avstrijske narode Rothschildovih krempljev.

Posl. dr. Menger očita Luegerju, da ima dolg jezik, a malo v glavi; levičarji spoštujejo vsako versko prepričanje, sicer pa je protisemitsko gibanje dobro, kajti židom tako nič ne škoduje, le kristijanom in to gospodarski. Porazumljenje mej Čehi in Nemci je sicer železi, a Čehi se v tej debati vedejo tako, da skoro nikakega upanja ni, zato se pa morajo nemške frakcije zjediniti, da varujejo narodno eksistenco.

Debata se na to zaključi. Generalnima govornikoma se volita poslanca dr. Plener in dr. Masaryk.

Prihodnja seja jutri.

Na Dunaji, 20. marca.

Le roi est mort, vive le roi — tako so klicali v današnji seji pristaši kartelnih strank in zgolj iz neumljive kulantnosti volili na najvažnejše parlamentarno mesto barona Chlumeckega, čistokrvnega levičarja. Konservativci se hvalijo, da branijo levici pot do veljave, dejanski pa ji le pomagajo, da pride na krmilo. Prvim podpredsednikom voljen je bil nemški konservativec dr. Kathrein, drugim pa poljski liberalcec dr. Madeyski, največji prijatelj levičarjev in nasprotnik Čehov in Slovencev. Slovani nimajo torej niti jednega zastopnika v načelstvu, ker Madeyski je samo Poljak, ne Slovan, Nemce pa zastopata dva moža. — Avstrijskih Slovanov to ne bo žalilo, čudno bi se jim zdelo, ko bi bilo drugače; od Dunajskega parlamenta ne pričakujejo nič dobrega in gledajo nanj in na njega neplodno delovanje le z ironičnim usmevom.

Začetkom seje predloži pravosodni minister zakonski načrt o pristojnosti rednih sodišč v civilnih pravnih zadevah, civilnopravni red in zakon o eksekucijskem postopanju, potem se vrši volitev novega predsednika.

Podpredsednik dr. Kathrein naznani, da je voljen predsednikom baron Chlumecky in sicer da je od 249 oddanih glasovnic dobil 224 glasov.

Predsednik Chlumecky se zahvali za volitev, povdarjajoč, da se ne zmatra kandidatom jedne stranke in obeča, da bo vestno izpolnjeval svojo nalogo, težavno toliko bolj, ker nima trdne parlamentarne večine za zaslobo, da bo postopal strogo objektivno in nepristransko, točno po pravilniku in skušal varovati ugled parlamenta. Noblesse oblige naj se prenese tudi na parlamentarno polje; zlasti

pa naj se ravna po tem reku, kdor uživa imuniteto. Govornik pravi, da z ozirom na politične in parlamentarne razmere ne misli razvijati svojih političnih nazorov, obeča pa, da bo koj odstopil, ako bi ti nazori kdaj prišli v kolizijo z njega dolžnostmi kot predsednik. Konečno posivlje govornik zastopnike narodev, naj se združijo na skupno patrijotično delovanje na podlagi ustave. — Izreka se je želja, naj se volitev prvega podpredsednika vrši takoj.

Posl. dr. Steiwender ugovarja zoper takojšnjo volitev in isto tako dr. Kaizl, ki povdarja, da je tako postopanje brezobzirno. O tem, da bodi tudi manjšina zastopana v predsedstvu, ni pri nas niti govora. Za savoir vivre se ne menijo niti levičarji niti Poljaki, kaj čuda, da se Mladočehi čutijo kot tuji v parlamentu.

Posl. dr. Lueger pritrja predgovornikom, ker predsednik ne sme stavljati predlogov.

Predsednik Chlumecky pravi, da mu pristojna pravica, stavljati predloge in pozove zbornico, naj glasuje o tem, ali naj se koj vrši volitev podpredsednika.

Zbornica določi, da se vrši volitev takoj in voli posl. dr. Kathreina podpredsednikom.

Podpredsednik dr. Kathrein se zahvali s primernimi besedami za izvolitev.

Predsednik Chlumecky nasvetuje, naj se tudi drugi podpredsednik voli takoj. Po rezki debati, katere se udeležita poslanca dr. Steiwender in dr. Lueger, odloči zbornica, da se volitev vrši takoj, in voli drugim podpredsednikom dr. Madeyskega, za katerega pa mnogi poljski in konservativni poslanci niso glasovali.

Podpredsednik dr. Madeyski se zahvali s politično brezpomembnimi besedami za izvolitev, potem prestopi zbornica na dnevni red in nadaljuje debato o finančnem zakonu.

Generalni govornik contra posl. dr. Masaryk pravi, da je češko vprašanje rešiti, naj je tudi dolgočasno. Trdilo se je sicer že večkrat, da je sedanja ustava češki narod kulturno ojačila, a to je že ovrgel sam Plener, priznavši, da se je zoper češki narod tirala nasilna politika. Zatiranje more časih kakemu narodu koristiti in koristilo je tudi Čehom, hvaležni pa zanje vendar niso. Državno pravo ni to, kar je formuliral posl. Začek; Mladočehi tirjajo politično neodvisnost. Sedanja ustava ni konstitucionalna, ker odgovornost administracije pred legislativo ni zadostno zavarovana. Centralizem je rodil politično nesvobodo; levičarji niso bili nikdar zoper nasvet Pacakov, naj se stavijo na dnevni red predlogi o reformi tiskovnega zakona. Levici je samo za to, da se vladi ne zameri. Ako je za politično svobodo, naj podpira predlogo o splošni volilski pravici. Mladočehom se očita, da so okuženi od socialno-demokratskih idej, a oni so samo ljudska stranka, ki zagovarja tudi delavske pravice. Govornik se bavi s punkcijami in pravi, da je levica nasičena, da torej lahko popušča, Čehi pa ne mo-

Dalje v prilogi.

Drugo kupco zlato bóm kupíla,
Te pri kralju bódem 'zgovoríla.
Id', kraljícá doíj, mōga sína,
Da te míne tvōja bolečína!¹

Rés kraljícá kup'co je kupíla,
Rés pri králju jo je zgovoríla;
Vsak dáa vūnder je pri oknu stála,
Se po síngu, ōču, mōž' jókala.

„Stabat Mater.“

Prihodnji veliki koncert „Glasbene Matice“ dne 24. in dne 27. sušca bode imeniten dogodek ne le za glasbeni naš zavod, ampak za Slovenstvo sploh. Bodoči pisatelj kulturne zgodovine slovenskega naroda bode, pišoč o glasbenem razvoju slovenskem, izvestno na odličnem mestu zabeležil čin, ki že s tem, da se je sploh omogočil, svedoči o velikanskem napredku našem v pevskem pogledu. Dvořákova „Stabat Mater“, delo svetovne slave, umotvor, ki je v prvi vrsti inorodcem dokazal, da i Slovani uspešno tekmujejo z njimi na glasbenem polju, ta skladba se bode imenovana dneva izvajala v nas maloštevilnih Slovenceh! Sto in trideset pevk in pevcev bode pelo, spremljanih od popolne vojaške godbe, in nad dve uri bode vsakokrat trpelo! — Da bode pa i širše glasboljubno občinstvo dostojno pripravljeno na ta — lahko rečem — svečanostna praz-

nika slovenske muze, smatram si za tajniško dolžnost svojo, podati tu nekaj zgodovinskih črtic, tikajočih se skladatelja in skladbe.¹

Anton Dvořák je jedna onih redkih in veličastnih prikazuj, ko se umetnik, od prirode razkošno nadarjen, toda nepoznan in od materijelne bede tlačjen, po silnem naporu in železni vztrajnosti z lastno močjo brez vsake druge podpore vzpne iz popolne nepoznanosti do svetovne slave.

Porodil se je 8. septembra leta 1841. v Nelahovevsi pri Kralupu na Češkem kot sin neimovitega krčmarja in mesarja. Za časa ljudske šole se je učil pri domačem učitelju Josipu Spitz-u petja in vijoline in se kmalu toliko izvežbal, da je o raznih svečanostih, plesih in tudi v cerkvi pomagal peti in gosti. Leta 1853. ga pošlje oče k stricu v vasico Zlonic, da bi dovršil tretji razred ljudske šole. Tam se deček uči ob jednom pri organistu A. Liebmannu tudi klavirja, orgel in nekaj teorije. Ko je leta 1855. v Češkem Kamnicu (okraj Tetschenski) pri organistu Hanckeu nadaljeval svojo glasbeno izobrazbo in se zajedno pričel nemščini, pozove ga oče čez leto dni domov

¹) Obširni, osem strani obsežajoči programi z latinskimi in slovenskimi besedami, z muzikalnimi motivi na notah (!) in obširnimi zgodovinskimi podatki o skladatelju in o skladbi, se dobivajo à 10 kr. Naj bi nihče ne zamudil omisliti si tak, v Ljubljani do sedaj še nepoznan program, ki ni da bi ga zavrzel po koncertu, ampak hrani trajno vrednost in ostaja lep spominček.

v Zlonic, kamor se je rodbina preselil, in odloči sina, da se izuči mesarstva. Ali 15letnemu Dvořáku se je bila godba že preveč priljubila, nego da bi bil mogel zadovoljen biti s takim poklicem. Goreče je želel priti v zlato Prago in se tam vsaj toliko izobraziti, da bi mogel kje postati organist. Po dolgem obotavljanju privoli oče v to in oktobra meseca leta 1867. se poda 16letni Dvořák v staroslavno Prago, gnan od neukročenega koprnenja po višji glasbeni izobrazbi. V Pragi vstopi najprej v takrat slavno Pitzsch-evo privatno orglarsko šolo in se skozi tri leta kar najmarljivejše uči. Ker pa mali denarni prispevki, katere mu je oče s početka mesečno pošiljal, kmalu usahnejo, skrbeti je moral Dvořák sam za vsakdanji živež in — trpel je mnogo bede in pomanjkanja. Pri neki zasebni godbi je igral na vijolo po raznih praških gostilnah. Ko se je leta 1862. otvorilo češko začasno gledališče, oskrbovala je ta kapela gledališko godbo. Ko je pa mlademu gledališču možno bilo ustanoviti si lasten orkester, postal je Dvořák z najboljšimi svojimi tovariši član tega orkestra in vztrajal je na tem mestu do leta 1873. Takrat je namreč prevzel posel organista v Albertinski cerkvi v Pragi. Ali dohodki niso bili prej ne slej veliki in služiti si je moral kruh s privatnim poučevanjem, sosebno ker si je prav takrat bil izbral srčno ljubljeno zakonsko družico. Pri vsem naporem delu pa je vendar od orglarske šole sem

Lu zakaj taka obrekovanja, take šikane, take groznje zoper župana dra. Dukića, ki je občinske posle za časa prednikov okrajnega glavarja viteza Schwarzja tako uspešno vodil in je vodi tudi sedaj še pošteno in zakonito — žal, da brez uspeha, ker ga v tem ovira politično oblastvo? Pred nekaterimi uglednimi osebami rekel je okrajni glavar vitez Schwarz, da občini Pazinski ne bo nikdar več Hrvat županoval, da občinski zastop ne bo nikdar več hrvatski in to v občini, kjer je nad 13.200 Hrvatov in kakih 1400 Italijanov!

Ali je to v zvezi z obiskom c. kr. namestnika v Pazinu, dogodivšem se dné 30. junija 1892 in s člankom „La visita del Luogotenente a Pisino“ v tedniku „L'Istria“ z dné 2. julija l. l.? Mej drugim je tu čitati, da se je namestnik gotovo osobno prepričal, „da se je mestu Pazinu z zdražljivim postopanjem okrajnoglavarstvenih oblastev za nesrečne dobe Manzana in Simziga storila največja krivica, ker je bilo globoko žaljeno v svojem samoljubju in na svojih narodnih čutilih itd. — Manzano in Simzig sta bila okrajna glavarja v Pazinu. Bila sta pravična tudi Hrvatom. Za časa njiju službovanja priborili so si Hrvatje, katerih je 13.200, občinsko upravo od Italijanov, katerih je 1200. To je največja vseh krivic, katera se je zgodila 1400 Italijanom. Kakor kaže delovanje okrajnega glavarja viteza Schwarzja in njegovih predpostavljencev in kakor svedoči izrečene intencije, godi se vse to v namen, da bi se ta krivica odpravila in prebivalstvo še bolj vznemirilo?

Na podlagi teh navedeb vprašajo podpisanci ministrskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih rečij:

1. Kako to, da se okrajni glavar, katerega je bilo odpraviti iz dveh okrajev na Kranjskem, kjer je bil sodno obsojen, premesti na Primorsko in se mu izroči vodstvo isterskega okraja, katera dežela je najbolj potrebna nepristranskih, sposobnih in za duševno in materijelno blagostanje prebivalstva unetih javnih funkcionarjev?

2. Ali misli Nj. ekscelenca vodstvo okrajnega glavarstva Pazinskega čim prej izročiti nepristranskemu, sposobnemu, za red in mir ter za blagor prebivalstva unetemu možu?

Na Dunaji, 16. marca 1893.

Spinčić, dr. Laginja, dr. Dyk, Perić, Wohanka, Tekly, dr. Brzorád, Špindler, dr. Slavík, dr. Masaryk, dr. Pacák, Kaftan, Alfred Coronini, dr. Blašek, dr. Tuček, dr. Engel, dr. Vašaty, Diležal, Dapar, dr. Dvořák, Mxa, Biankini.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. marca.

Poljaki in Hohenwartovci.

Najintimnejši prijatelji v našem parlamentu, Poljaki in Hohenwartovci, so se nekoliko sprli in sicer zaradi volitve drugega podpredsednika. Poljski klub ni bil gledé svojega kandidata jedin; konservativni plemiči in liberalci so se zjedini za dr. Ma-

bn. — V. Veliki pevski zbori: „Hymnus“ op. 30, „Stabat Mater“ op. 58, „Svateby košile“ op. 69, „Sv. Ludmila“ (oratorij) op. 71, „Psalm 149“ op. 79, „Missa solennis“ op. 86, „Requiem“ op. 89, in najnovjši, v Ameriki zložen in tam proizvajan „Te Deum“. — VI. Manjše skladbe za petje: Osem dvosplovov po moravskih narodnih pesmih op. 20 in 38; „Moravski glasi“ (13 duetov za sopran in alt) op. 32; „Ave maris stella“, „O sanctissima“ in mnogo meških zborov in pesnij.

„Stabat Mater“, skladatelju samemu najljubša skladba, je bila zložena leta 1876, instrumentovana pa meseca septembra in oktobra leta 1877. Izvajala jo je najprej v Praški Sofijini dvorani „jednota hudebnih uměců“, kateremu društvu je kompozicija tudi posvečena. Svetovno slavo pa si je pridobila v Londonu l. 1883. Od tedaj se izvaja skoro po vseh velikih mestih. Skladba je po obliki nekako podobna oratoriju, kar pa ni, ker nima dramskega razvoja. Obdeluje v desetih samostojnih številkah — partitura obseza 201 str. — staro, 20 kitic obsejajočo, v latinskih tercijnah zloženo cerkveno pesem „Mater Dei dolorosa“, katera se pa navadno imenuje po začetnih besedah „Stabat Mater“. Pesem se pripisuje laškemu pesniku Jacopone da Todi iz rodu plemenitih Benedettijev, rojenemu sredi 13. stoletja v Todi, umršemu leta 1306. Prvotno je bil pesnik imovit in čislán odvetnik v Rimu, toda nagla smrt njegove žene ga-

dejskega, gorečega zagovornika poljsko-levičarske zveze, centrum pa je kandidiral posl. Abrahamo wicz. Mej tema dvema bila je že v klubu potrebna trikratna ožja volitev, a vselej sta dobila vsak po 23 glasov, tako, da je bilo mej njima srečkati. Na ta način postal je Madeyski kandidat. Konservativcem ni bila ta kandidatura kar nič po volji; oni ne marajo Madeyskega, kakor Madeyski ne ljubi konservativcev in zato je Hohenwartov klub sklenil, da bode pri volitvi podpredsednika oddal prazne glasovnice. To je zopet Poljake užalilo in izrekli so Hohenwartovemu klubu obžalovanje, da tako malo upošteva sklepa poljskega kluba. Pri glasovanju dobil je Madeyski samo 184 glasov, ker so se mnogi konservativci in tudi nekateri Poljaki absentirali.

Važen predlog.

V poročilu iz državnega zbora smo naznanili, da so v zadnji seji poslanske zbornice mladočeški poslanci predložili načrt novemu volilskemu redu na podlagi splošne volilskve pravice. Po tem načrtu, ki gotovo ne bo obveljal, ker je jedno pravičen, bilo bi v zbornici 400 poslancev in sicer bi imeli poslancev: Češka 98 (62 Čehov in 36 Nemcev), Morava 38 (27 Čehov in 11 Nemcev), Šlesko 10 (2 Nemca, 5 Čehov in 3 Poljaki), Gališka 110 (3 Nemce, 60 Poljakov in 47 Malorusov), Bukovina 11 (2 Nemca, 5 Malorusov in 4 Rumune), Dalmacija 9 (Hrvatov), Primorsko 12 (3 Hrvate, 4 Slovence in 5 Italijanov), Kranjska 8 (Slovencev), Štajerska 21 (14 Nemcev, 7 Slovencev), Koroška 6 (4 Nemce, 2 Slovence), Tirolska in Predarlška 16 (10 Nemcev, 6 Italijanov), Solnograd 3 (Nemce), Dolenje Avstrijsko 45 (44 Nemcev, 1 Čeha) in Gorenje Avstrijsko 13 (Nemcev). Po narodnosti bi torej bilo 92 Čehov, 145 Nemcev, 63 Poljakov, 52 Malorusov, 4 Rumuni, 12 Hrvatov, 21 Slovencev in 11 Italijanov. — Volilsko pravo bi imeli vsi samosvoji državljani, stari 24 let. Volitev bi bila tajna. Določitev volilskih okrajev bi bila stvar deželnih odborov, kateri bi imeli rešiti vse reklamacije itd. — Lavičari so hudo potrti, ker s tem predlogom, za kateri nečejo glasovati, je znova dokazano, kako piškavo je njihovo svobodoljublje. Da konservativci tudi niso uneti za ta predlog, je po sebi umevno.

Vnanje države.

Bolgarske homatije.

„Novoje Vremja“ priobčuje zanimljiv dopis iz Bolgarske, iz katerega je videti, da nameravata Koburzan in Stambulov energično postopati zoper metropolit Klementa. Stambulov je baje rekel, da ne odneha, če bi Ruska tudi začela vojno zoper Bolgarsko, ki ima neovržne dokaze za to, da je bil metropolit Klement vedno ruski agent in je vedno zastopal ruske interese. V Trnovo je že prišla preiskovalna komisija, kateri poudarja Lukanov, ki je tudi Panico in druge rodoljube na smrt obsodil. Lukanov je Stambulovu udana kreatura. Metropolit Klement je sedaj zaprt v Petropavlovskem samostanu, kjer ga straži 30 orožnikov, ki pa so vsi Nebolgari. Pravda se bo v kratkem začela; sedaj preiskujejo biriči metropolitove spise, da bi je izkoristili zoper Rusijo.

Rimski anarhisti.

Korupcija sedaj vladajoče stranke je izdatno pomnožila vrste anarhistov in le-te navdala z novim pogumom za pogubonosno svoje delovanje. Zadnji čas so anarhisti poskusili več dinamičnih atentatov. Policija je zasledila 26 anarhistov in sodišče je te brezvestne krajoletnike obsodilo na daljši zapor. Atentati pa vzlic temu niso prenehali; prav te dni bilo je zopet pet atentatov. Policija upa, da bo di-

nila ga je tako, da je vstopil v red sv. Frančiška in postal frančiškan. Pesem je poleg „Dies irae“ Tomaža Celanskega (Celano) iz istega stoletja najganljivejša in najbolj znana latinska pesem srednjega veka in se poje ali moli v cerkvi kot tako zvana „sekvenca“ (sequentia) zlasti na praznik žalostne Matere Božje dné 24. sušca, torej baš na dan prvega našega koncerta. Predočuje pa se nam v pesni bolest Matere Božje ob smrti Odrašenikovi. — Mnogi skladatelji so se že lotili te pesmi; najznamenitejši so mej starejšimi: Palestrina, Pergolese in Astorga, mej novejšimi pa Haydn, Winter, Rossini in Dvořák.

NB Za predstoječe podatke so mi rabili ti-le viri: 1) „Anton Dvořák. Eine biographische Skizze von Dr. Josef Zubaty“ v „Musikalischer Weihnachts-Almanach. Leipzig. Gebüder Hug 1885—1886“; — 2) „En Vierteljahrhundert Böhmischer Musik. Von Emanuel Chvátal. Prag. Urbánek, 1887“; — 3) „Dvořákova „Stabat Mater“. Rozbor proslulého díla s krátkým životopisem skladatelovým napsal V. J. Novotný. V Praze. Urbánek, 1884“; — 4) Meyerjev vseučni slovník. — 5) Ustmeni podatki gosp. pevovodje Hubada o razvratitvi Dvořákovih del. — Slovenski prevod pesni je vzet iz „Cecilije I.“ št. 149. in 150.

Anton Štrifof,
tč. tajnik pevskemu zboru
„Glasbene Matice“.

namitarde zasledila, ker ni dvoma, da imajo hudo-defici politične namene. Prebivalstvo je v velikem strahu, kar je naravno, saj ni, da bi se vse bombe morale pravočasno najti.

Jules Ferry.

Tri tedne je tega, kar je bil Jules Ferry, po osemletni politični smrti, rehabilitiran, sedaj pa žaluje Francija za jednim najboljših svojih sinov. Po svojih talentih in antecendencijah kakor po svojem nesebičnem značaju je bil Jules Ferry poklican, zavzeti v moderni Franciji odlično mesto in nihče ni dvomil, da je z njegovo izvolitvijo za predsednika senatu napovedana tudi njegova kandidatura za predsedstvo republike. Jules Ferry se je rodil l. 1832. in se posvetil advokaturi. L. 1867 je postal poslanec. Od početka svojega političnega delovanja bil je odločen nasprotnik klerikalnih aspiracij. Leta 1879. je v Waddingtonovem ministerstvu prevzel naučni portfelj in kot tak je odpravil vse jezuitske in redovniške učilnice, katere n so bile državno potrjene. Bil je potem še pozneje večkrat minister in ministrski predsednik, izposloval zakon, s katerim so bili vsi v vojski službujoči principi odpuščeni iz službe in se kot minister vnanjih rečij približeval Nemčiji, zmatrajoč Alzacijo in Lotaringijo za izgubljene. Osvojil je tudi Tonkin in s tem ugonobil samega sebe. Francoska vojska je bila v Tonkinu večkrat poražena in v znameniti seji dne 31. marca dokazal je Clemenceau, da je Ferry zamolčal nekatere neugodne brzojavke, da bi dobil nov kredit za Tonkinsko ekspedicijo. Ferry je moral tedaj iz zbornice bežati in s tem je bila tudi uničena njegova kandidatura za predsedstvo republike, on pa pahnen pozabi v grob, iz katerega se je rešil le za nekaj dni.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Sinočno številkó našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo zaradi notice „Celjski Nemci“, v kateri smo ožigosali postopanje Celjskega mestnega zastopa, ki je odklonil prošnjo za prepustitev mestnega gledališča v svrhu, da bi se priredili v njem dve slovenski predstavi na korist St. Rupertskim pogorelcem. Zoper to konfiskacijo uložili bomo ugovor.

— (Strossmayerjev banket v Zagrebu.) Da je zjedinjenje hrvatske opozicije osnovano na zdravi podlagi, pokazal je zopet banket v proslavo imendana velikega mecena hrvatskega in dobrotnika vsega jugoslovanskega naroda. Udeležilo se ga je kakih 100 osov, katere je pozdravil g. mestni župnik dr. Boroša, poudarjajoč velike zasluge Strossmayerjeve za uaprede hrvatskega naroda. Burai klici „Živio Strossmayer“ doneli so po dvorani, ko je končal govornik. Stoloravnatelj g. Fran Folnegović nazdravil je potem domovini in kralju, kateri zdravici sta bili istotako naudušeno vzprejeti. Izmej mnogih napitnic omenimo le poglavitne: G. Folnegović napil je še Strossmayerju rekoč, da ga bodemo najlepše slavili, ako se bodemo učili razumeti ga. G. Gjuró Crnadak nazdravil je velikemu svečeniku Strossmayerju, kateremu ima narod zahvaliti dva hrama umetnosti. V krasnem govoru razvijal je g. Folnegović idejo Strossmayerjevo in Starčevićevo, ki je sicer ožja, a obe imata jeden smoter: Doseči slogó naroda, ki je jeden in govori jeden jezik. Največje Strossmayerjevo delo je akademija. Naj ji ostane ime jugoslovanska, a ne pozabi naj, da je akademija hrvatskega naroda. Nazdravlja torej predsedniku akademije kanoniku dr. Račkemu. V lepem govoru zahvalil se je dr. Rački, rekoč, da hrvatski narod je bil visoko naobražen že v 16. stoletju, potem pa je moral prijeti za meč, zaostal je, dokler ni dobil novih voditeljev. Mej prve spada Strossmayer, katerega vzvišena ideja mora zmagati, ker ima zdravo podlago. Imena akademije ne smemo nikdar opustiti, jugoslovansko ime ne nasprotuje hrvatski ideji. Bratje, ki govore jeden jezik, ki imajo jednake interese in jednako bodočnost, morajo se zjediniti. V hrvatski prestolici akademija ne more delati drugače, nego v proslavo Hrvatske. Nazdravlja utemeljitelju in pokrovitelju akademije. V imenu Slovencev, ki kot najbližji bratje Hrvatov posebno časte Strossmayerja, nazdravljal je slavljencu g. Etbín Kristan. Hrvatski mladini nazdravil je g. Folnegović, vseučiliški profesor g. Smičiklas pozdravil je tudi mladino, poudarjajoč naj vedno ostane značajna in zvesta idealom. Bilo je še mnogo naudušenih zdravic, katerih vrsto je zaključil g. Folnegović s klicem: Živela Hrvatska! Živio Strossmayer! Odposlalo se je več brzojavk slavljencu v imenu meščanstva in vseučilišnikov. Sklenilo se je osnovati odsek za nabiranje doneskov za „Starčevićevo dom“ in da se vsako leto slovesno praznuje Strossmayerjev god.

— (K Strossmayerjevemu banketu) odposlala sta se iz Ljubljane sledeča brzozjavna pozdrava: V znamenju bratske sloge zbrane častilce najzornejšega zastopnika neskaljene vere Kristove, najplemenitejšega rodoljuba in prvoboritelja za svetinje domovinske, najodličnejšega prijatelja hrvatsko-slovenskega pobratimstva iskreno pozdravljamo. Večna slava Josipu Juraju Strossmayerju! Prosvjetom k slobodi! Uredništvo „Slovenskega Naroda“. — V globoki udanosti in iskreni ljubezni se klanja dičnemu sinu bratskega naroda hrvatskega, apostolu narodne sloge in jedinstva jugoslovanskega, velikemu, plemenitemu Josipu Juraju Strossmayerju „Slovensko društvo“ v Ljubljani. — Tudi „Ljubljanski Sokol“ je telegrafično čestital dičnemu vladiki.

— („Liberalna taktika“) Kdor se hoče osvedočiti, kako daleč zamore dovesti človeka in naj je tudi sv. pisma doktor, slepa strast in brezmejna gospodstvaželjnost, temu priporočamo, da pazljivo prečita v sobotnem „Slovencu“ članek „Liberalna taktika“, katerega je pregrešil Liga + 1. Bog ga razsvetli — drugega mu nimamo odgovarjati.

— (Kanonik Klun) je sedaj jako priljubljen pri Dunajskih frazozonskih novinarjih in v židovskih ložah, naj so „košer“ ali ne, imenuje se njegovo ime s takim spoštovanjem, kakor da je postal „aner von unsere Lajt“ honoris causa. Da bi sleherni prijatelj južne železnice in nasprotnik krščansko-socijalne stranske spoznal kanonika Kluna tudi po lici, prinašajo Dunajski „Humoristische Blätter“ na odličnem mestu njegovo podobo. Žalibog ne moremo reči, da je podoba dobra, kajti kanonik Klun naslikan je kakor kak preprost cerkovnik, dočim je faktično pravi tip francoskega abbé-ja, ki vé jednako ceniti katoliške shode in druge dobrote tega pregrešnega sveta. Vender pa priporočamo tistim njegovim „volilec“, kateri so se v soboto anonimno oglasili v „Slovencu“, da naj si naroče to značilno podobo ter jo utaknejo „in perpetuum rei memoriam“ za zrcalo.

— (Lepa Vida.) Ker se bode jutri v sredo predstavljala v našem gledališču dra. Vošnjaka nova igra „Lepa Vida“, ponatisuli smo iz Koritkove zbirke slovenskih pesmij, natisnene 1840. leta, narodno pesem, katero je, kakor se trdi, bil za tisek priredil Prešeren. Priprosti narodni napev te pesmi je slišal na Krasu g. prof. dr. Janko Pajk, ko je bil v Gorici, in naznanil g. dru. Vošnjaku, da ga prijavi dr. B. Ipavcu, ki je potem napev uredil za čveterospev. Naš glasbeni umetnik g. K. Hoffmeister je motiv napeva vpletel v Ouverture, zloženo v velikem stilu, kar pomotoma ni omenjeno na gledališkem listu. Odlomki pesmi se bodo peli v igri v 3. 4. in 5. dejanji. Glavni ulogi imata gospa Borštnikova in g. Borštnik. Dejanje se vrši v sedanji dobi v primorskem mestecu ob Jadranskem morju.

— („Stabat Mater“ koncert.) Včeraj je bila prva skupna skušnja z orkestrom. Veščaki, katerih je nekaj bilo prisotnih, so bili polni navdušene hvale za veličastni Dvořákov umotvor in zatrjevali so, da bodeta ta dva koncerta istinito preimeniten in pomemben dogodek za Ljubljano. Zaduja skupna skušnja z orkestrom bode v četrtek ob 8 uri zvečer v redutni dvorani. Sedeži in vstopnice se tudi za drugi koncert že marljivo kupujejo. Kdor hoče deležan biti do sedaj v Slovincih še nepoznanega glasbinega užitka, naj se požuri, ker sedeži utegnejo kmalu poizprodani biti. Nihče naj se ne spottika ob malo nenavadne cene; ne samo, da treba za izredne reči vedno izrednih žrtev, troški so tako ogromni, da „Glasbena Matica“ tudi pri teh cenah le tedaj ne bode trpela škode, ako bodeta oba koncerta polnoma razprodana. Same uote stanejo 153 gld., vojaška godba pa nad 200 gld.! Z ozirom na ugled, katerega si krasno napredujoči naš glasbeni zavod pridobi s tema koncertoma, se je nadejati, da bode udeležba obakrat sijajna. Tudi glasboljubni sosedeje v bližini Ljubljanski naj bi ne zamudili lepe prilike.

— (Slovensko gledališče.) Pri nedeljski reprizi prekrasne Mascagnijeve opere „Cavalleria rusticana“ priredilo je občinstvo odličnemu gostu gospodični Mařenki Volnarjevi navdušeno a povsem zasluženo ovacijo, kakoršne v novem gledališču še nismo doživeli. Jedva je stopila dična umetnica na oder, jeli so se vsipati nanjo iz lož brezštevilni duhteči šopki, po hiši pa se je razlegal uprav frenetičen aplavz. A to bil je le pričetek. Drug za drugim stopali so sedaj izza kulis pred vidno globoko ganjeno gospodično prinašalci in pri-

našalke krasnih vencev in šopkov z elegantnimi trakovi in primernimi napisi in navdušeno občinstvo je vsak znak občudovanja in priznanja posebej pozdravljalo zopet in zopet z gromovitimi „Živela“-klici. Izmej vencev in šopkov omenimo naj le one „Dramatičnega društva“, nekaterih odbornikov istega društva, zbor „Glasbene Matice“, dveh šopkov narodnih samcev itd. — Gēna. Volnarjeva je bila sinoči, ako mogoče še izborneja Santuzza, njen zvonki glas zvenel je sedaj mogočno po gledališču in sedaj donel zopet nežno-rahlo, a vsikdar čisto, njena igra bila je umetniško dovršena in popolnoma umevno je, da si je ta dična češka umetnica bliskoma pridobila simpatije našega občinstva. Gēna Daneševa bila jej je vredna družica ter je kakor vselej izborna pela in igrala in istotako je jako pohvalno izvršila svojo ulogo gēna Nigrinova. Tudi gg. Pavšek in Fedyczkowski imela sta prav srečen večer in zlasti glede zadnjega moramo za sinočno predstavo preklcati vse opazke v oceni zadnje predstave z dne 16. t. m. in lovor venec, kateri se mu je izročil, bil je le zaslužen znak priznanja njegove marljivosti. — Ker sta se tudi zbor in uprizoritev sinoči odlikovala zopet s posebno točnostjo, bila je predstava zares izvrstna, kakor v posameznostih, tako tudi v celoti. Koncem predstave je občinstvo zopet z gromovitim aplavzom pozdravljalo gospodično Volnarjevo. Zastor moral se je šestkrat dvigniti in še vedno ni bilo ploskanja konec, dokler umetnica ni odzdravila s pomembnim vzklikom: „Na svidenje!“ — Od srca želimo, da bi se ta obljuba skoro obistinila; to boji skrb odhoda „Dramatičnega društva“, kateremu smo pa že sedaj hvaležni, da nam je podal s pridobitvijo tako izbornega gosta zares izreden umetniški užitek. Prvi gost na slovenskem odru je sijajno uspel — vivat sequens. — Po operi predstavljala se je že znana veseloigra „Starinarica“, v kateri se je odlikovala s posebno ljubko igro v prvi vrsti gēna Slavčeva; ta naša naivna ljubimka kaže res prelep napredek ter se sme prištevati že najboljšim našim igralnim močem. Da je g. Borštnik igral svojo sicer malo ulogo dovršeno, tega pač ni treba povdarjati, a tudi gospa Danilova in gosp. Trnovski bila sta prav srečna, g. Podgrajski pa kakor navadno ni vedel, kaj predstavlja. — Kakor ob sebi umevno, bilo je gledališče popolnoma razprodano.

— (Osobne vesti.) Minulo soboto bil je promoviran doktorjem medicine na Dunajskem vseučilišču g. Fran Kogoj. Redek slučaj nanesel je torej, da so v enem dnevu bili promovirani na Dunaji trije Slovinci, namreč poleg tega gospoda, kakor smo že poročali, še gg. pravnik I. Kušar in I. Rupnik. — Ljubljanske tabačne tovarne pristav g. Adalbert Strnad je imenovan kontrolorjem. — Okrajni sodnik v Voitsbergu g. Viktor Rochel imenovan je deželnega sodišča svetnikom v Celovci.

— (Zaroka.) Predvčeraj zaročil se je g. Anton Trstenjak, kontrolor mestne hranilnice Ljubljanske, zaslužni tajnik „Dramatičnega društva“ in pisatelj slovenski, z gospico Lujizo Daneševno, izborna pevko naše slovenske opere. Naša najsrčnejša čestitanja!

— (Podpore stradajočim na Kranjskem.) Ministerstvo notranjih zadev dovolilo je za olajšanje bede, ki je nastala v nekaterih krajih na Kranjskem, vsoto 15 000 gld., katero bodo razdelila dotična politična oblastva. Ta podpora je namenjena za nakupovanje semena in živil ter je ni vrniti.

— (Prvi slovenski romarski vlak v Rim.) Naprošeni smo prijavit, da so vse priprave za ta vlak dovršene. Kdor želi vsopred ali listek, naj se obrne na potovalno pisarno g. Pavlina v Ljubljani, ali na katoliško družbo. Posamične točke vsopreda so se poslednji čas mnogo zboljšale in se je skrbelo, da bodo potnikom na razpolaganje vse mogoče udobnosti. Naj torej nihče ne zamudi te ugodne prilike.

— (Važni razglasili.) Na prošnjo c. kr. glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic z dne 20. decembra 1892. leta, št. 164030, je v ta namen, da se razširi postaja oziroma državni kolodvor v Ljubljani, določen politični obhod in v zvezi z njim izvršitev razlastitvenih obravnav na 6. dan aprila 1893 leta ob 9. uri na imenovanem državnem kolodvoru. Dotični podrobni črteži in zemljiško-odkupni načrti so pri mestnem magistratu v Ljubljani in pri občinskem uradu v Spodnji Šiški v dobi, katero razglasita oba imenovana urada, vsakemu na upogled razgrnjeni.

Udeležencem je na prosto voljo dano, pri tej komisiji vlagati morebitne ugovore zoper zabtevane razlastitve ali opazke zoper stavbeni črtež. Z ozirom na to razglasilo naznanja mestni magistrat, da je podrobni črtež in zemljiško odkupni načrt gledé nameravanega razširjenja postaje oziroma državnega kolodvora v Ljubljani (katastr. občina Kapucinsko predmestje od 18. marca do 5. aprila letos ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnen v mestnem stavbinskem uradu, kjer je udeležencem za omenjene dobe vlagati ustno ali pisмено tudi morebitne ugovore zoper zahtevane razlastitve, ali opazke zoper stavbinski črtež.

— (S pomlad.) Včeraj zjutraj ob 10. uri pričela se je po astronomičnem koledarju spomlad. A spomladnih sapic že nekaj dni ni več čutiti in se je temperatura prav izdatno znižala vsled burje poslednjih daj. V raznih krajih pa je snežilo, tako v Zagrebu, kjer je padlo mej gromom in bliskom precej obilo snega v noči minule sobote.

— (Iz Metlike) se nam piše, da je vse obzorje Belokranjsko belo in da brije burja. Temperatura se je vsled tega znižala prav izdatno in je toplomer kazal — 1° R.

— (Požar v Mengišu.) V nedeljo se je raznesla proti večeru po Ljubljani vest, da je v Mengišu nastal velik požar. Odpeljal se je res na brzozjavno prošnjo oddelek Ljubljanskega ognjegasnega društva. A kmalu je došla vest, da so poročila bila pretirana. Zgorelo je vsega skup pet poslopij. Kako je nastal ogenj ni znano.

— (Umrli je) v Idriji v soboto dne 18. t. m. trgovec g. Mijo Thaler za bripo. Bil je star še le 25 let. N. v m. p.!

— (Iz Št. Petra na Notranjskem) se nam piše: Tukašnji letošnji prvi semenj dne 17. t. m. je bil prav dobro obiskan. Prignalo se je do 400 glav prav lepe govede. Živinska kupčija je bila prav živahna. Prodalo se je veliko lepih krav in volov. Da imajo Pivčanje tako lepo govejo živino, k temu zadosti pripomorejo Kalistrove ustanove.

— (Trgovinska zbornica v Gorici.) Goriški „Primorec“ sprožil je zopet velevažno uprašanje, kako naj bi se organizovali goriški Slovinci, da se z uspehom udeleže volitev za trgovinsko zbornico. Ta stvar je jako važna, ker ravno trgovinska zbornica odločuje večino v deželnem zboru goriškem. L. 1869. in 1872. so Slovinci sicer propadli, a takrat je bila narodna zavednost še mnogo manj razširjena. Pozneje pa so Slovinci pustili mirno Lahom goriško trgovinsko in obrtnijsko zbornico. Dobro bi bilo, če se goriški Slovinci poprimejo tega velevažnega uprašanja z vso odločnostjo.

— (Lahonska perfidnost.) Goriški židovski list „Corriere“ zaganja se vedno v Slovence, a kaj tacega, kakor je prinesel te dni, pa presega že vse meje. Nesramno napada slovenske profesorje ter je prijavil nastopno perfidno vprašanje: „Ali ni dosti to, da dijaki, ako nočejo propasti pri izpitihs vsled nekaterih fanatičnih profesorjev, morajo v očigled svoji moralni škodi obiskovati Čitalnice (ognjišča rusofilstva), katere zjutraj v družbi dotičnih maločastnih profesorjev zapuščajo vsi pijani in z rusko trobojnico????“ Da posebno podkrepi svoje obrekljivo vprašanje, pristavil je židovski organ 4 vprašaje na konci notice. Za trdno se nadejamo, da dotičniki ne bodo molče prenašali teh podlostij in energično postopali nasproti toliki nesramnosti. Čas bi bil, da se ustavi tako časnikarsko rokovnjaštvo.

— (Spodnja Tržaška okolica) je v največji nevarnosti, da se potujči, ako se ne ganejo tamonjni zavedni domačini. V Tržaškem mestu samem se sicer krepi in znatno muoži slovenski živelj, ker se tam staka čedalje več slovenske inteligence. V okolici pa ginevajo nekateri okraj, kjer ni narodne probujenosti po društvihs ali velmožih. Zdaj je začela zloglasna „Legá“ razpošiljati mej slovenske okoličane italijanske molitvenike, da s tem slepi nezavedneže. Znani Mavroner pa zbira slovenske podpise za laško šolo pri sv. Alojziju in v Kadinn. Slovenski rodoljubi naj pazijo, da preprečijo take zlobne nakase protivnikov.

— (Na potu umrl.) Lorenc Zima iz Gorij na Kranjskem pripeljal se je minuli petek zjutraj iz Vrbovca v Zagreb, da se gre zdraviti v bolnico milosrdnih bratov. Na kolodvoru državne železnice pa se mu je zdravje tako shujšalo, da so ga redarji morali prenesti v bolnico, kjer je kmalu potem umrl.

Deslej brezprimerno!

Ilustrovana svetovna zgodovina za ljudstvo

z osobitim ozirrom na kulturni razvoj

od J. G. Vogt-a.

(Illustrirte Weltgeschichte für das Volk mit besonderer Berücksichtigung der Kultur-entwicklung. Dargestellt von J. G. Vogt.)

140 tedenskih sešitkov po 6 krajcarjev.

Dalje: (298-1)

Faulmann:

Im Reiche des Geistes.

Ilustrovana zgodovina znanostij v 30 sešitkih po 30 kr.

J. GIONTINI

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Pet malih polic.

Primer št. 65 (nobene tontine).

Pol. št.	Isto- stavljeno	Znesek	Prirastek na dividendi	Izplačano leta 1892
1.981	1845	Dol. 1000	Dol. 1306	Dol. 2.306
11.553	1858	" 1000	" 888	" 1.888
13.345	1854	" 1000	" 1128	" 2.128
14.561	1855	" 1000	" 928	" 1.928
20.848	1858	" 1000	" 992	" 1.992
		Dol. 5000	Dol. 5242	Dol. 10.242

Četudi se je razun tega porabil nadome-
stek (ekvivalent) dol. 1600 prirastka na divi-
dendi za plačanje premij, izplačal je „Mutual“
zavarovancem več ko dvojni znesek za-
varovalne svote. (267)

„THE MUTUAL“

Poroštveni zakladi 907 milijonov frankov.

Generalno ravnateljstvo za Avstrijo:

Dunaj, I., Lobkowitzplatz 1.

Glavno zastopništvo za Kranjsko:

PRIMOŽ HUDOVERNIG

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 18.

Kuharica za župnika se išče, jako
dobra, lahka in trajna služba; **dva hlapca**
h konjem za tukaj. — Več
v posredovalnici **G. Flux**
na Bregu št. 6. (296)

Jedino pristni angleški čudotvorni balzam.

Proizvaja se jedino v lekarni „k
angelju varuhu“ lekarja **Adolfa**
Thierry-ja v Pregradi na Hr-
vatskem ter ga je moči samo tu
dobiti. Vsaka steklenica mora
biti prevedena z rdečim napisnim
listkom in z varstveno znamko,
kakor je tu zraven natiskana,
mora biti zavita v navodilo o
uporabi z ravno tisto varstveno
znamko in mora biti zatvorjena
s srebrno kovno kapico, v katero je
utiskana tvrdka: „Adolf Thierry,
lekarna „k angelju varuhu“ v Pre-
gradi“. Vsak drug kakorkoli adju-
stovan balzam, ki nima vseh teh
znakov pristnosti, treba je zavr-
čati, ker sodržeje ta ponareja-
nja samo prepovedane, drastično
delujoče, torej škodljive tvarine,
kakor n. pr. lopatiko itd. Kjer ni
založišča mojega jedino pristnega
balzama, naroči naj se direktno in
naj se adresira tako-le: „Lekarna
„k angelju varuhu“ A. Thierry-ja
v Pregradi pri Rogatcu-Slatini“.
Pošilja se le proti povzetju ali če
se pošlje znesek po nakaznici. —
Cena je s poštnino, zabojem, na-
kladanjem in voznim listom:

12 malim ali 6 velikim steklenicam 1 gld. 86 kr.
60 " 30 " 6 " 06 " 06
v Bosno in Hercegovino 2 gld. 30 kr., ozir. 7 gld.
Ponarejalci in posnemalci se temeljem zakona o za-
ščiti znamk strogo zasledujejo, isto tako prekupo-
valci falsifikatov ali slabih ponarejanj. Zvedenška
svedočba visoke kralj. deželne oblasti pravi glasom
analitiškega izvida (št. 5782-B. 6108), da moj pre-
parat ne sodržeje nikacih prepovedanih ali zdravju
škodljivih tvarin. One tu- in inozemske lekarne, kjer se
nahajajo založišča, objavljale se bodo vsako poluletje.

Adolf Thierry
lekar „k angelju varuhu“ v Pregradi pri
Rogatcu-Slatini. (1872-4)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1892.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi ozna-
čeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
- Ob 11. uri 55 min. predpoludne osebni vlak na Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
- Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Be-
ljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linca, Ischl,
Badejevice, Plzenj, Marijine vane, Eger, Francove vane,
Prago, Karlove vane, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via
Amstetten, Draždani, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Eger, Marijinih varov, Plzija, Budejevic,
Solnograda, Linca, Ischija, Ljubna, Celovca, Franzens-
feste, Trbiža.
- Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontablja,
Trbiža.
- Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna,
Beljaka, Celovca, Pontablja, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

- Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
- " 2. " 10 " popoldne v Kamnik.
- " 7. " 00 " zvečer v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

- Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
- " 11. " 08 " dopoldne iz Kamnika.
- " 6. " 20 " zvečer iz Kamnika.

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani
za 2 minute naprej. (12-60)

Zbirka obrazcev

za slovensko uradovanje pri sodiščih.

Sestavil in izdal

ANTON LEVEC

c. kr. okr. sodnik v Ložu.

Cena 1 gld. 40 kr., po pošti 1 gld. 50 kr.

Dobiva se

v „Narodni Tiskarni“ in pri knjigotržcih.

Licitacijski razglas.

Obiteljska gosposčina Čabar na Hrvatskem, sedaj lastnina
pl. **Ghyczy-jevih**, proda prostovoljno pōtem kralj. kotarskega (okraj-
nega) sodišča v Čabru k njej pripadajoče nepremičnine zemljeknjižnih
uložkov št. 320 občine **Prezid**, obstoječe iz:

Čedne jednodastropne, jako solidno iz kamena in opeke zidane in z
opeko krite hiše z velikimi kletnimi prostori; v pritličji so prostrani prostori
za prodajalnico in gostilno; v nadstropji z balkonom je 5 lepih sob, kuhinja,
jedilna shramba; podstrešje ima dve sobi. — Z hišo je v zvezi veliko dvo-
rišče s prostornim, jako solidnim, iz kamena zgrajenim hlevom in praktičnim
magacinom za seno.

Ves prodajni objekt, nekoč svojina Mate Muhvića in pred 13 leti
novo zgrajen s troškom od več nego 20.000 goldinarjev — leži v mestu
Prezidu neposredno na okrajni cesti, ter je oddaljen od poštna in brzo-
javne postaje Stari trg na Kranjskem jedno uro in od železniške postaje
Rakek tri voznje ure.

V Prezidu samem je županijski, župnijski in poštni urad in dve veliki
parni žagi.

Popisane nepremičnine se bodo pri javni dražbi, ki se bo vršila

dné 15. aprila 1893. l. ob 3. uri popoldne
prodale ne izpod 8000 goldinarjev.

Natančnej dražbeni pogoji in izvleček iz zemljiške knjige sta na vpogled
pri kralj. okrajnem sodišču v Čabru ter je istotam moči dobiti eventuelno
prepis istih.

V Čabru, dné 14. marca 1893.

Ivan Frieb

dohodarnik pl. Ghyczy-jev.

(284-2)

Aviso.

Opozarja se na razglas v št. 58 „Slovenskega
Naroda“ z dné 11. marca 1893 zaradi

zagotavljenja zakupne oddajatve, oziroma dobave drv

v postajah Celovec s Št. Petrom za čas od 1. septem-
bra 1893 do konca avgusta 1894.

Natančnej pogoji se lahko pregledajo pri c. in kr.
vojaškem preskrbovalnem magacinu v Celovci do dné
23. marca t. l. mej 10. in 12. uro dopoldne. (270-2)

Štev. 1286

Oklic.

IV. 6-63.

Vsled dovoljenja c. kr. okrajnega sodišča v Trebnjem z
dné 17. marca 1893, št. 1286, prodalo se bode v zapuščino dne
9. januarija 1893. v Trebnjem umrlega trgovca gospoda **Vinko**
Verhovšek-a spadajoče mešano, sodno na 4506 gld. 54 kr. cenjeno
blago, skupaj.

Kupovalcu prepustila se bode tudi v zakup prodajalnica z ma-
gacinom vred za drobnost in blago, kakor tudi potrebno stanovanje,
obstoječe iz sobe zdolaj, kuhinje, sobe za hrano, potem šupe za shra-
njenje drv in prazne posode in tretji del vrta za letni zakup 400 gld.,
ki se ima za pol leta zmirom naprej plačevati in sicer za 6 let
zaporedoma.

Ponudbe z 10% varščino se imajo do dné 6 aprila 1893,
kateri dan se lahko vse pregleda, na c. kr. okrajno sodišče v Treb-
njem, ali pa podpisanemu sodnemu komisarju doposlati.

Ako ne bode nobene ponudbe, bode se prodaja mešanega blaga
na drobno

dné 10. aprila 1893. od 8. ure dopoldne
naprej in, ako bode treba, prihodnje dni po javni dražbi proti goto-
vemu plačilu vršila.

Civilni zapisnik in dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisa-
nem sodnem komisarju.

Trebnje, dné 18. marca 1893.

Matthäus Bezan,

notarski substitut kot sodni komisar.

(295-1)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselstrasse

Filijala za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefsplatz
št. 1, v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1891	frank. 117,550.797—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 30. junija 1891	" 20,725.259—
Izplačtve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru- štva (1848)	" 249,311.449—
V poslednji dvanajstmesečnej poslovalnej perijodi uložilo se je pri društvu za	" 61,372.000—
novih ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah	" 1,728,184.555—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, H. nadstropje
pri **Guidu Zeschko-tu.** (209-2)

Razne vesti.

(Umrlije) v Levovu znani narodnogospodarski pisatelj Josip Stupinski, član akademije znanosti v Krakovu. Pokojnik dosegel je visoko starost 90 let.

(Papež proti igri.) Kakor poročajo nekateri listi, namerava papež vsled mnogih peticij iz Avstrije, Nemčije in Švice sklicati mejnarodno konferenco, ki bi pretresavala, kako bi se dala odpraviti igralnica v Monte Carlu v Monacu.

(Uro pogoltnil.) V neki francoski zdravilnici za umobolne bil je 37letni bolnik, katerega je smela obiskati soproga. Nečega dne hotela je oditi, ko je minul za obisk določen čas. Umobolnega pa je to silno razburilo, ker je mislil, da mu je nezvesta in ga hoče zapustiti prej nego je minul določen čas. Da ga preveri o istini, pokaže mu soproga svojo uro. Umobolni pa zgrabi uro, jo odtrga z verižice ter jo pogoltnil. Zdravniki so takoj odredili vse potrebno, da preprečijo zle posledice tega blaznega čina. Še le čez 16 dni prišla je ura zopet na dan. Bila je srebrna in merila 6 cm. v premeru, ter skoro 1 cm. debela.

(Umorjen župnik.) V vasi Ibi pri Alcoyu na Španskem umorila je neka ženska tamošnjega župnika v soboto na ulici. Župnik se je zgovarjal z nekim vaščanom, ko se mu približa morilka od zadaj in ga sune dvakrat z dolgim nožem, da se je takoj mrtev zgrudil. Zločinca so takoj zaprli.

(Milionar petkratni morilec.) V Carigradu umoril je armenski trgovec in milionar Hadji Hussein iz ljubosumnosti svojo ženo, prebodivši jo štirikrat z nožem. Umoril je dalje še štiri osebe, ki so prihiteli na pomoč, namreč sestro njeno in nje moža, jednega slugo in pozvanega redarja.

(Številka 13.) V mestnem zastopu v Frankfurtu ob M. uprašal je neki mestni svetnik, kako je to, da v mnogih ulicah v Frankfurtu ni št. 13. oziroma da je ta številka zginila, ko so se nove številke napisavale. Odgovorilo se mu je, da se je to zgodilo vsled prošnje mnogih hišnih gospodarjev, ki so trdili, da bi vsled te številke, ki velja kot nesrečna, njih hiše zgubile na vrednosti. To je zbudilo veliko veselost, še bolj pa to, da je magistrat ugajal takim prošnjam. Jednak običaj nahaja se baje tudi v Parizu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Krk 19. marca. Škof Feretič danes umrl.

Praga 20. marca. Zidarski pomočniki začeli danes splošen štrajk.

Rim 19. marca. Državni svet zavrgel vladno prošnjo, da bodi dovoljeno disciplinarno postopanje zoper državnega svetnika Bonghija radi nekaterih objavljenih člankov.

Pariz 19. marca. Zbornica dovolila z veliko večino 20.000 frankov za pogreb Julesa Ferryja.

Bruselj 20. marca. Osrednji odbor belgijskih delavcev sklenil v večerajšnji seji, da je takoj začeti splošen štrajk, ako bi ne obveljalo splošno vilsko pravo.

Berolin 20. marca. „Bundu“ se brzojavlja iz Rima, da je ondotna policija dobila obvestilo, da nameravajo nemški anarhisti izkoristiti potovanje cesarja Viljema v Rim za atentat. Nekateri nemški anarhisti so še prišli v Rim in se dogovarjajo z italijanskimi somišljeniki. Nemški poslanik v Rimu grof Solms zahteval od nemške vlade, naj pride v Rim načelnik politične policije Berolinske Mandero.

Dunaj 21. marca. Grof Hohenwart opravičeval proti Jaworskemu postopanje konservativnega kluba pri volitvi drugega podpredsednika; razpor poravnal.

Pariz 21. marca. Razne republičanske skupine sklenile predlagati v zbornici, naj se parlament razpusti.

Avstrijska spoijalitota. Na želodcu bolehačojim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. Manj nego 2 škatljici se ne razpošilja. 5 (18-4)

Razpošilja se vsak dan sveže napolnjena
RADINSKA
kiselica.
Prospekti se dobivajo na vseh prodajnih mestih in pri (297-1)
oskrbnistvu vrelca v kopelji Radinci (Radein) na Štajerskem.

Zadnja predstava v letošnji sezoni!

Stev. 49. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 526.

V sredo, dne 22. marca 1893.

Prvikrat!

Lepa Vida.

Drama v petih dejanjih. Spisal dr. J. Vošnjak.

Ouverturo zložil gospod Karol Hoffmeister.

Začetek točno ob 7/8. uri, konec ob 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira godba slavnega domačega pešpolka baron Kuhn št. 17.

Ustopenina:

Parterni sedeži I. do III. vrste 80 kr. Parterni sedeži IV. do VIII. vrste 60 kr. Parterni sedeži IX. do XI. vrste 50 kr. Balkonski sedeži I. vrste 60 kr. Balkonski sedeži II. vrste 50 kr. Balkonski sedeži III. vrste 40 kr. Galerijski sedeži 30 kr. Ustopenina v lože 50 kr. Parterna stojšča 40 kr. Dijaške ustopenice 30 kr. Galerijska stojšča 20 kr. Sedeži se dobivajo v čitalnični trafiki, Šelenburgove ulice, in pri blagajni.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Zahvala.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji so došli ti-le darovi: Gospod Jož. Kržišnik, stud. fil. nabral v Poljanski dolini 9 gld.; g. dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brežicah, 5 gld.; g. dr. Jož. Sernec, odvetnik v Celji, 10 gld.; g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celji, 2 gld.; g. Ivan Murnik, cesarski svetovalec v Ljubljani, 5 gld.; g. dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Gorici, 5 gld.; g. Martin Mohar, c. kr. vodja pomož. uradov v pokoji v Novem Mestu, 5 gld.; Mil. g. dr. Mihael Napotnik, knezoškof v Mariboru, 10 gld.; g. Dragotin Lapajna, trgovec v Idriji, 5 gld.; g. Andr. Elsbacher, v Laškem trgu, 2 gld.; g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, 2 gld.; g. France Sterle, načelnik postaje v Zagorju, 2 gld.; gospa N. N. v Škofji Loki 5 gld.; g. Miloš Smid, župnik Solčavski, 3 gld.; „Kmetška posojilnica Ljubljanske okolice“ 10 gld.; skupaj 80 gld. — Vsem blagim dobrotnikom izreka najtoplejše zahvalo! Odbor

Loterijske srečke 18. marca.

V Linci: 34, 60, 48, 13, 67.
V Trstu: 62, 24, 41, 90, 27

Tujci:

20. marca.

Pri **Maltci:** Binder, Gübel, Daussinger, Makeš, Klaus, Horn, Russ, Hirsch, Robertschek z Dunaja. — Rossi iz Trsta. — Kohlm, Posedič iz Grada. — Loy iz Maribora. — Golob iz Zagorja.

Pri **Slonu:** Weiman, Milko, Alvan, Nowak, Jakovljevič z Dunaja. — Adler iz Plzna. — Petrovič iz Grada. — Beninger iz Kamaika. — Goller iz Idrije. — Brichta iz Ljubljane.

Umrli so v Ljubljani:

18. marca: Neža Mulhar, zasobnica, 79 let, Kladezne ulice št. 4, apoplexia cerebri. — Franc Hribar, črkostaveč sin, 2 m-seca, Konjušne ulice št. 2, influenza. — Ivana Dežman, gostilničarjeva vdova, 86 let, Gradišče št. 11, m-rasmus. — Rajmund Duh, črvljarjev sin, 20 mesecev, Stari trg št. 11, jetika.

19. marca: Sofija grofinja Auersperg, deželnega predsednika vdova, 57 let in 8 mesecev, Pred Škofijo št. 7, oslabljenje.

V deželni bolnici:

17. marca: Rozalija Feigel, delavka, 39 let, srčna hiba. — Jožet Štefe, kajzar, 42 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
18. marca	7. zjutraj	730.0 mm.	2.4° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	730.8 mm.	6.2° C	m. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	731.2 mm.	1.6° C	sl. vzh.	d. jas.	
19. marca	7. zjutraj	734.4 mm.	0.0° C	sl. vzh.	jasno	
	2. popol.	734.5 mm.	5.6° C	m. sev.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	738.4 mm.	0.6° C	sl. sev.	jasno	

Srednja temperatura 33 in 2.1°, za 0.3° in 1.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 21. marca t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	98.90	—	98.75
Srebrna renta	98.70	—	98.70
Zlata renta	117.10	—	117.15
4% kronarska renta	96.95	—	96.90
Akcije narodne banke	98.4	—	98.7
Kreditne akcije	350.50	—	349.50
London	121.5	—	121.25
Srebro	—	—	—
Napol.	9.64	—	9.64 1/2
C. kr. cekini	5.72	—	5.73
Nemške marke	59.30	—	59.35

Zahvala.

Iskrena zahvala bodi vsem, ki so nam kakorkoli izrazili sočutje o bridki izgubi nepozabnega in iskreno ljubljenega soproga, ozir. očeta gospoda

Franca Toni p. d. Srakar,

istotako udeležiteljem pogreba, dariteljem krasnih vencev, osobito še sl. zadrugi kovinskih obrtov za korporativno udeležbo in sl. pevskemu društvu „Ljubljana“ za ginljivo petje prisrčna, topla zahvala.

V Ljubljani, dné 21. marca 1893.

Žalujoča rodbina Toni.

Ustanovljeno leta 1858.

Anton Maček

tovarna slamnikor

v Domžalah pri Ljubljani

priporoča vsakovrstne (252-10)

slannike

iz domače in tuje slame in prevzema popravila po najnižji ceni.

Lekarna „k zlatemu državnemu jabolku“. **J. PSEPHOFER**'ja Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, preje imenovane univerzalne kroglice, kot znano, lahko čistilno domače sredstvo.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošljatev: 1 zvitok kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitok se ne more pošiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

zahtevati in na to naziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi

podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino J. Pserhofer-ja, 1 lonček 40 kr., s poštne prosto pošiljativjo 65 kr.

Sok od ozkega trpotca Spitzwegerschaft), 1 stekl. 50 kr.

Američansko mazilo zoper protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr.

Prašek zoper pótne noge, cena škatljici 50 kr., s poštne prosto pošiljativjo 75 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt. prosto pošiljativjo 65 kr.

Angleški balzam, 1 staklenica 50 kr.

Življenjska esenca (Praške kapljice), 1 stekleničica 22 kr.

Fijakerski prašek za prsi, 1 škatlja 35 kr., s poštne prosto pošiljativjo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-ja, najboljšo sredstvo za rast lasij, 1 pušca 2 gld.

Univerzalni oblič prof. Stuedel-a, 1 lonček 50 kr., s poštne prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabim prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specialitete ter se poskrbe vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. — Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošlje denar (najbolje s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativah proti povzetju. (96-7)